

LEKCE 48: PROROK SAMUEL

Biblický text k lekci: 1. Samuelova 1 - 8

Cíle lekce:

- Dítě pojmenuje ženy Elkány a jejich manžely a ví, která z nich nemohla mít děti
- Dítě popíše povolání Samuela
- Dítě vlastními slovy popíše důsledky krádeže truhly smlouvy Pelištejci
- Dítě řekne, proč Izraelci chtěli krále
- Dítě ví, že Bůh si povolává do služby i malé dítě – i ono může být jeho služebníkem
- Dítě rozumí tomu, že Boží řády platí a nemohou se znevažovat (nahlížení do truhly smlouvy)
- Dítě si uvědomuje, že proto, aby mohlo slyšet Boží hlas, mu musí naslouchat

Klíčové verše:

1. Samuelova 1,10-11: „Anna se tehdy v hluboké úzkosti modlila k Hospodinu a s velikým pláčem složila tento slib: „Hospodine zástupů, kéž bys laskavě shlédl na trápení své služebnice a pomyslel na mě! Nezapomeneš-li na svou služebnici, ale dáš jí syna, pak ho na celý život odevzdám Hospodinu a jeho hlavy se nikdy nedotkne břitva.“

1. Samuelova 3,10: „V tom přišel Hospodin, stanul tam a zavolal tak jako předtím: „Samueli! Samueli!“ „Mluv,“ odpověděl Samuel, „tvůj služebník poslouchá.“

1. Samuelova 8,7-8: „Hospodin Samuelovi řekl: „Poslechni hlas lidu ve všem, co ti říkají. Nepohrdli přece tebou, ale mnou, abych nebyl jejich králem. Přesně jako se chovali ode dne, kdy jsem je vyvedl z Egypta, až dodnes – když mě opouštěli a sloužili cizím bohům – tak se zachovali i k tobě.“

Biblická fakta:

Muž jménem Elkána měl dvě ženy – Annu a Peninu. Anna nemohla mít děti. Na každoroční výpravě do Šíla, kde se chodili klanět Hospodinu, Anna prosí Boha o dítě. Bůh její prosbu vyslyší a za rok se jí narodí dítě – Samuel.

Anna slíbila, že narozené dítě věnuje Bohu, a tak ho odkojila a ještě jako malého chlapce jej přivedla k proroku Élímu, který spolu se dvěma syny – Chofním a Pinchasem sloužili ve svatyni. Malého Samuela odevzdala dle slibu Bohu. Anna a něj zpívala Bohu děkovnou píseň.

Élího synové byli zlí, nedodržovali Boží zákon, kradli maso z obětí, a dokonce spali se ženami, co sloužily u Stanu setkávání. Nedbali na slova svého otce, a tak jim Bůh předpověděl jejich brzkou smrt. Role proroka bude z rodu Élího odňata.

Bůh povolává chlapce Samuele do služby v noci, kdy Samuel slyší Boží hlas – celkem 4x. Samuel si nejdříve myslí, že ho volá Éli, ale ten mu řekne, že to ho volá Bůh. Samuel mu odpoví: Mluv, tvůj služebník slyší. Samuel zvěstuje zkázu domu Élího.

Izrael napadli Pelištejci, ukořistili Truhu smlouvy a zabil Élího syny. Když se to Élí o truhle a synech dozvěděl, spadl ze stoličky a zlomil si vaz. Soudil Izrael celkem 40 let.

Pelištejci postavili Truhlu smlouvy do chrámu k jejich modle Dagónovi – Dagón byl další ráno nalezen ležící před truhlou Boží smlouvy a od trupu měl oddělenou hlavu i končetiny. Všude tam, kde Pelištejci převezli Truhlu Boží smlouvy, bylo nějaké neštěstí – Bůh je trestal za to, že ukradli jeho truhlu z jeho svatyně. V Gatu měli nádory. V Ekrónu se báli a nechtěli ji.

Pelištejci tak posílají Truhlu Hospodinovy smlouvy zpět k Izraelcům spolu s odškodněním (zlaté předměty – zlaté nádory a zlaté krysy) – krávy táhly vůz až do města Bét-šemeš.

V Bét Šemeši někteří nahlíželi do truhly (celkem 70 mužů) hroznou ránou. Boží truhla se tak dostala do města Kirjat-Jearím, kde zůstala dlouhou dobu, knězem se stal syn Abínádaba Eleazar.

Samuel soudí Izraelce, říká jim, že se musí k Hospodinu obrátit celým srdcem, odstranit cizí bohy – to proto jim Pelištejci dělají takové zlo. Samuel volá k Hospodinu a Izraelci poráží Pelištejce – na památku toho Samuel umísťuje mezi města Mispu Šen kámen zvaný „Eben-Ezer“ = kámen pomoci. V Izraeli zavládl mír.

Za soudce Samuela by mír, ale Izraelci chtěli krále místo soudce jako okolní národy (jeho synové byli neposlušní a nežili tak, jako Samuel, brali úplatky, překrucovali právo).

Samuel varuje lid před králem – bude brát jejich syny do armády, jejich dcery jak služebnice, vezme jim pole a vinice, zavede desátky (daně), lid se stane jeho otroky. Přesto všechno Izraelci trvají na králi – a tak Bůh řekne Samuelovi, aby jim krále ustanovil.

Pro zvědavé:

- Elkána s Annou žili ve městě zvaném Ráma
- Anna měla později ještě tři syny a dvě dcery
- Anna přinášela Samuelovi každý rok nové oblečení (kabátek)
- Élí umírá v 98 letech
- V boji, kdy Pelištejci ukradli truhlu Boží smlouvy, pobili na 30 000 Izraelců
- U Pelištejců byla Boží truhla ve městech Ašdod, Gat, Ekron, Gaze a Aškelonu
- Poslední syn Élího, který se narodil už po jeho smrti, se jmenoval Ichabod
- Samuelovi synové se jmenovali Joel a Abiáš

Myšlenky k 48. lekcí (aplikace):

- Nemít děti v tehdejší době se rovnalo velkému ponížení a Anna se tím velmi trápila – dokonce svého syna dala Bohu, když jí Bůh dítě dá – Bůh Annu vyslyšel a ona dodržela slib – když něco řekneš, měl bys slib dodržet.
- Bůh reaguje na modlitbu obyčejné, ale pevně věřící Anny, ale odmítá povrchní náboženský život synů Élího – to, že ses třeba narodil do věřící rodiny, ti nezaručuje záchranu – závisí to na tvém osobním rozhodnutí
- Samuel byl od malička (asi od tří let) v Boží blízkosti – bez maminky a tatínka, rostl a prospíval, rostl k Boží slávě – Bůh jej povolal, aby byl jeho služebníkem – Bůh si může povolat a povolává i děti, aby mu sloužili a byli jeho nástrojem. Samuel byl na rozdíl od synů Élího milý Bohu – jsem milý Bohu, poslouchám ho, anebo dělám to, co je v jeho očích špatné?
- Boží hlas dnes můžeme slyšet, když si čteme Bibli a modlíme se – dělám něco proto, abych byl Bohu blízko jako Samuel a slyšel, co mi chce říct? Bůh volá v tichu (byla noc).
- Za doby Élího je Izrael v největší krizi – duchovní – dokonce i kněží v Božím domě hřeší – a to se projevuje i krizí politickou – napadení Pelištejci – vnitřní vztah k Pánu Bohu ovlivňuje i vnější věci – Samuel měl dobrý vztah s Bohem a tak mohl tím nástrojem, kterého si Bůh použil pro porážku Pelištejců
- Truhla smlouvy měla být tam, kde Bůh chtěl přebývat – měla své místo ve stánku – Bůh se nedá jen tak přenášet dle našich představ (Pelištejci si mysleli, že teď se jim bude dařit) – Bůh není automat, který bude dělat, co si řekneme
- Povolání Bohem (Samuel) x vyučení kněží (Chofní a Pinchas) – Bůh povolává, víra se nedá naučit jako zaměstnání
- Krize byla ukončena až po dlouhém období 20 let (1 generace) – museli vyčistit své nitro – to, kam se Bůh dívá, je lidské srdce – zda ho chceme skutečně následovat a mít s ním vztah, nebo jen formálně žijeme křesťanský život
- Izrael odmítá i přes toto vysvobození od Pelištejců Boha – chce krále, jako mají ostatní národy – nechce se lišit, chce mít viditelného vládce – Bůh jim to nechá – Pán Bůh k víře nikoho nenutí, nevnucuje se – přichází k nám lidem s láskou, ale je na nás, zda ho přijmeme
- Samuel, na rozdíl od ostatních, měl s Bohem důvěrný vztah, Bůh k němu mluvil – Bůh to s námi myslí dobře, protože nás má rád, ale je nutné mu být blízko, protože když se od něj vzdalujeme, pak ho neslyšíme, nebo bereme pouze formálně

Souvislost s Novým zákonem: Povolání apoštola Pavla a příprava na službu (Galatským 1,15-18a)

„Ten, který mě oddělil už v matčině lůně a povolal mě svou milostí, se ale rozhodl,16že mi zjeví svého Syna, abych ho kázal mezi pohany. Nespěchal jsem se tehdy poradit s tělem a krví,17ani jsem nešel do Jeruzaléma za těmi, kdo se stali apoštoly dříve než já, ale odešel jsem do Arábie a později se vrátil do Damašku. Teprve po třech letech jsem přišel do Jeruzaléma.“

Pán Bůh povolal apoštola Pavla už před tím, než se narodil – podobně jako se Samuelem už s ním Bůh počítal. Než se ujal své veřejné služby, tak byl tři roky někde v Arábii – snad na poušti, a tam byl s Pánem Bohem. Samuel jako malý byl s Pánem Bohem a ten k němu mluvil. Abychom mohli slyšet Boží hlas, musíme být v tichu, aby ho nic nepřehlušovalo. Pán Bůh nás vyvoluje do jeho služby, abychom byli součástí jeho plánu, už před našim narozením – důležité je, jak zareagujeme. Apoštol Pavel zareagoval až jako dospělý muž, Samuel sloužil Bohu odmalička. Každý to má jinak, ale čím dříve budeme reagovat na Boží povolání, tím více s Bohem můžeme zažít.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Nabodni polystyren** – motiv nabodávání masa Elího syny. Úkolem dítěte je co nejrychleji pomocí hřebíku nabodnutím nasbírat co nejvíce „masa“ za časový limit cca 1-2 minut.
- 2. Psaní poslepu** – motiv slabého Elího zraku. Úkolem je napsat zadanou větu poslepu co nejrychleji a nejpěkněji.
- 3. Krabice na hlavě** – motiv přenosu truhly smlouvy. Úkolem dítěte je projít trasu s papírovou krabicí na hlavě tak, aby mu nepadla. V případě stejného počtu pádů rozhoduje čas.
- 4. Převoz truhly smlouvy** – motiv převozu truhly smlouvy. Úkolem dítěte je pomocí tyče tlačít autíčko po dané trase tak, aby se nedotklo překážek, které bude muset objet. V případě rovnosti dotyků rozhoduje čas.
- 5. Pamatuji si, co je uvnitř** – motiv nahlížení do truhly smlouvy. Úkolem dítěte je zapamatovat si co nejvíce věcí v krabici a napsat je dle paměti. Dívají se všichni najednou a to tak dlouho, dokud první krabici s věcmi nezakryje. Do krabice dáme několik (cca 10 – 15) drobných předmětů. Vítězí ten, kdo správně napíše nejvíce předmětů z krabice.
- 6. Vyber kámen** – motiv „kamene pomoci“. Dítě má z několika kamenů vybrat ten, který se nejvíce blíží dané hmotnosti (kameny fixem očíslováme). Je možno také kameny seřadit od nejlehčího po nejtěžší.
- 7. Seznam povolání** – motiv povolání pro královny služebníky. Úkolem je za 2 minuty napsat co nejvíce povolání, která svým charakterem by mohla být dělána služebníky krále.